

Paragraf 37

Ärendenummer VON2019/58

Remiss av promemoria om behov av hjälp med andning och sondmatning

Beslut

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar den till Socialdepartementet.

Beskrivning av ärendet

Vård- och omsorgsförvaltningen har för Enköpings kommun fått möjlighet att lämna synpunkter på remiss från Socialdepartementet om promemoria om behov av hjälp med andning och sondmatning.

Remissvaret ska ha inkommit till socialdepartementet senast 18 april 2019.

Remissen inkom till förvaltningen den 8 mars 2019.

Bakgrund

Promemorian Om behov av hjälp med andning och sondmatning har utarbetats inom Socialdepartementet. I promemorian föreslås nya bestämmelser införas i Lagen om stöd och service till vissa funktionshindrade (1993:387). Lagförändringen föreslås träda i kraft den 1 juli 2019.

Förslaget innebär att andning och sondmatning ska utgöra grundläggande behov som kan ge rätt till personlig assistans. Sondmatning skall likställas med intagande av måltid som redan i dag räknas som ett grundläggande behov.

Genom rättsfall i HFD 2015 och 2018 klargjordes att varken sondmatning eller andningshjälp med självklarhet kunde falla inom ramen för de grundläggande behov som beräknas i utredningar om personlig assistans. Domstolen drog slutsatsen att endast i de fall personen även har psykiska funktionshinder kunde dessa behov komma att räknas som grundläggande. Den som behöver personlig assistans i genomsnitt mer än 20 timmar i veckan i grundläggande behov har rätt till statlig assistans ersättning. Försäkringskassan har efter ovanstående rättsfall tillämpat reglerna så att enskilda förlorat sin rätt till assistansersättning då inte dessa behov räknats som grundläggande.

Vård- och omsorgsförvaltningens bedömning

Överlag är det positivt att hjälp med andning och sondmatning föreslås ingå i de grundläggande behoven för personlig assistans.

Att sondmatning ska komma att betraktas som ett grundläggande behov är mer ett lagtekniskt förtydligande och innebär varken någon utökning eller begränsning i frågan om vilka hjälpåtgärder som kan ge rätt till personlig assistans i samband med sondmatning. Det finns anledning att anta att lagändringen inte kommer påverka bedömningen av rätt till assistansersättning för denna aktivitet jämfört med hur det ser ut idag. Det kommer även fortsättningsvis att göras individuella bedömningar för vilka hjälpåtgärder/moment som bedöms vara av integritetsnära karaktär, vilket påverkar omfattningen av beviljad assistansersättning. Ett exempel på detta är att om automatiserad insprutning av sondmat fortfarande inte kommer bedömas vara av integritetsnära karaktär kommer lagändringen inte påverka praktiken något nämnvärt, då endast på- och avkoppling av sonden utgör en begränsad tid av behovet.

I promemorian saknas konsekvenser för assistansanordnare och föräldrar när andningshjälp och sondmatning bedöms som egenvård i relation till hälso- och sjukvårdens ansvar. Det bör tydligt framgå att ansvaret för hälso- och sjukvården, oavsett om den utförs som egenvård, bör regleras i en överenskommelse mellan sjukvårdshuvudmannen och utföraren. Detta kan även vara viktig del i att avlasta föräldrarna.

Ekonomiska konsekvenser

Påståendet att kommunernas samlade kostnader för insatser enligt LSS och socialtjänstlagen bedöms minska i samma omfattning som statens kostnader ökar anser vi är en allt för vid slutsats. Det statistiska underlaget är mycket begränsat och det saknas uppgift om hur många som fått avslag på sin ansökan och i stället vänt sig till kommunen. Eftersom kommunerna har kostnadsansvar för de 20 första timmarna och fler personer kommer att omfattas kommer likväl kommunens kostnader att öka.

Det finns också en osäkerhet i hur Försäkringskassan kommer att bedöma omfattningen av framförallt sondmatning i förhållande till föräldraansvar och utifrån det antalet timmar för grundläggande behov. Vidare kan också Försäkringskassans långa handläggningstider påverka kommunerna negativt då personer då vänder sig till kommunerna som fattar beslut i avvaktan på Försäkringskassan.

Finansieringsprincipen bör råda om förändringen i lagstiftning visar sig innebära högre kostnader för kommunerna.

Vård- och omsorgsförvaltningens förslag till vård- och omsorgsnämnden

Vård- och omsorgsnämnden ställer sig bakom förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remissen och överlämnar den till Socialdepartementet.

Arbetsutskottets beredning

Arbetsutskottet överlämnade ärendet den 19 mars 2019 för beslut i vård- och omsorgsnämnden.

Arbetsutskottets förslag till vård- och omsorgsnämnden

Arbetsutskottet lämnar över ärendet för ställningstagande i vård- och omsorgsnämnden.

_____

Kopia till:
Socialdepartementet